

JUSTITS MINISTERIET

Dato: 26. september 2024
Kontor: Internationalt Kontor
Sagsbeh: Maria F. Axelsen
Sagsnr.: 2024-10288
Dok.: 3427435

Samlenotat for sager på Justitsministeriets område, der forventes behandlet på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 10.-11. oktober 2024

Side:

2-13	Punkt 1	Forordning om forebyggelse og bekæmpelse af seksuelt misbrug af børn - <i>Delvis generel indstilling</i>
14-18	Punkt 2	Konsekvenserne af eksterne konflikter og deres implikationer for EU - <i>Meningsudveksling</i>
19-21	Punkt 3	Kampen mod narkotikahandel og organiseret kriminalitet (indenrigsdagen) - <i>Status</i>
22-24	Punkt 4	Kampen mod narkotikahandel og organiseret kriminalitet (justitsdagen) - <i>Status</i>
25-28	Punkt 5	Ruslands aggression mod Ukraine: Kampen mod straffrihed - <i>Status</i>
29-31	Punkt 6	Fremme adgangen til retssystemet som en del af retsstatsprincippet og konkurrenceevne - <i>Meningsudveksling</i>
32-35	Punkt 7	Kampen mod racisme: Implementeringsrapport om EU's handlingsplan mod racisme 2020-2025 - <i>Meningsudveksling</i>

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Dagsordenspunkt 1: Forordning om forebyggelse og bekæmpelse af seksuelt misbrug af børn

Revideret notat. Ændringer er markeret med streg i marginen.

Sagen er *ikke* omfattet af retsforbeholdet.

KOM (2022) 209

1. Resumé

Sagen er på dagsordenen til rådsmødet for retlige og indre anliggender den 10.-11. oktober 2024 med henblik på vedtagelse af en delvis generel indstilling, idet indstillingen ikke omfatter placeringen af et europæisk center til forebyggelse og bekæmpelse af seksuelt misbrug af børn online. Kommissionens forslag til en forordning om forebyggelse og bekæmpelse af seksuelt misbrug af børn har til formål at etablere en klar og harmoniseret retlig ramme for forebyggelse og bekæmpelse af seksuelt misbrug af børn online samt at skabe retssikkerhed for udbyderne med hensyn til deres ansvar for at vurdere og afbøde risici og om nødvendigt opspore, indberette og fjerne, spærre for og 'deliste' seksuelt misbrug af børn online. Herudover indebærer forordningsforslaget oprettelse et af europæisk center til forebyggelse og bekæmpelse af seksuelt misbrug af børn online. Forslaget vurderes at være i overensstemmelse med nærhedsprincippet og forventes at indebære lovgivningsmæssige og væsentlige statsfinansielle konsekvenser. Regeringen har et stort og vedvarende fokus på at komme digitale krænkelser til livs. Regeringen er derfor positivt indstillet over for intentionerne om at forebygge og bekæmpe seksuelt misbrug af børn online. Fra dansk side har fokus under forhandlingerne navnlig været at sikre, at forordningsforslaget rammer en rimelig balance mellem på den ene side hensynet til at forebygge og bekæmpe seksuelt misbrug af børn og på den anden hensynet til retten til privatliv. Regeringen har endvidere haft særlig fokus på forslagets forenelighed med grundloven, herunder det uskrevne grundlovsforbud.

Det ungarske formandskab har fremlagt et samlet kompromisforslag med henblik på vedtagelse af en delvis generel indstilling. Regeringen forventer at kunne støtte vedtagelsen af en delvis generel indstilling.

2. Baggrund

Kommissionen fremsatte den 11. maj 2022 forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om regler til forebyggelse og bekæmpelse af seksuelt misbrug af børn.

Forordningen er efter Kommissionens opfattelse nødvendig, hvis indsatsen med forebyggelse og bekæmpelse af misbrug af børn online skal være effektiv. Dette skyldes i høj grad, at flere medlemsstater er begyndt at indføre national lovgivning for at forebygge og bekæmpe seksuelt misbrug af børn, og at lande, der endnu ikke har indført sådanne regler, har overvejelser herom. Dette bevirker et fragmenteret digitalt indre marked. Desuden har udbydernes tidligere frivillige indsatser vist sig at være utilstrækkelige.

Forordningsforslaget har følgende tre overordnede formål:

- a) At etablere en klar og harmoniseret retlig ramme for forebyggelse og bekæmpelse af seksuelt misbrug af børn online.
- b) At skabe retssikkerhed for udbydere med hensyn til deres ansvar for at vurdere og afbøde risici og om nødvendigt opspore, indberette og fjerne, spærre for og 'deliste' seksuelt misbrug af børn online.
- c) At oprette et europæisk center til forebyggelse og bekæmpelse af seksuelt misbrug af børn online.

Kommissionen oversendte forslaget til Rådet i dansk sprogversion den 18. juli 2022. Forslaget er fremsat med hjemmel i Traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF) artikel 114, idet forordningen sigter på at harmonisere de nationale krav, der gælder for udbydere af relevante onlinetjenester på det digitale indre marked. Forslaget skal behandles efter den almindelige lovgivningsprocedure i TEUF artikel 294. Rådet træffer afgørelse med kvalificeret flertal.

Forslaget har siden juni 2022 været genstand for forhandlinger i Rådets retshåndhævelsesgruppe (LEWP).

Henset til, at der ikke er opnået enighed om forslaget, vedtog Europa-Parlamentet og Rådet henholdsvis den 10. og 29. april 2024 Kommissionens forslag til ændring af den midlertidige forordning nr. 2021/1232, som giver udbydere mulighed for at opspore seksuelt misbrug af børn online frem til den 20. april 2026. Forhåbningen er, at forslaget på dette tidspunkt vil være vedtaget og trådt i kraft.

3. Formål og indhold

Sagen er på dagsordenen til rådsmødet for retlige og indre anliggender den 10.-11. oktober 2024 med henblik på vedtagelse af en delvis generel indstilling, idet indstillingen ikke omfatter placeringen af et europæisk center til forebyggelse og bekæmpelse af seksuelt misbrug af børn online.

Ud fra medlemsstaternes på nuværende tidspunkt kendte positioner forventes der at kunne opnås politisk enighed om en delvis generel indstilling blandt et kvalificeret flertal af medlemsstaterne. Et mindretal af medlemsstaterne forventes ikke at kunne tilslutte sig en delvis generel indstilling. Det bemærkes dog, at enkelte medlemsstater har givet udtryk for, at de endnu ikke har fastlagt deres position.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet er i henhold til den almindelige lovgivningsprocedure (TEUF-artikel 294) medlovgiver.

Europa-Parlamentets udvalg om Borgernes Rettigheder og Retlige og Indre Anliggender (LIBE) er udpeget som ansvarlig for sagen. Derudover er Europa-Parlamentets udvalg om Kvinders Rettigheder og Ligestilling (FEMM), Kultur- og Uddannelsesudvalget (CULT), udvalg om det Indre Marked og Forbrugerbeskyttelse (IMCO) samt Budgetudvalget (BUDG) udpeget som rådgivende udvalg.

LIBE-udvalget vedtog den 14. november 2023 udkastet til betænkning, og udvalgets beslutning om at indlede interinstitutionelle forhandlinger om forordningsforslaget blev godkendt under Europa-Parlamentets plenarforsamling den 22. november 2023. Det bemærkes, at Europa-Parlamentets forhandlingsmandat adskiller sig væsentligt fra Kommissionens oprindelige forslag, herunder særligt derved, at det foreslåede opsporingspåbud alene vil kunne komme på tale efter en forudgående mistanke ligesom ”end-to-end”-kryptering udelukkes fra forslagens anvendelsesområde.

5. Nærhedsprincippet

Kommissionen vurderer, at det er nødvendigt med en fælles EU-indsats, hvis udfordringerne med seksuelt misbrug af børn online skal løses. Kommissionen fremhæver i den forbindelse bl.a., at nogle medlemsstater er begyndt at indføre nationale regler til at forebygge og bekæmpe seksuelt misbrug af børn online, og at de medlemsstater, der endnu ikke har indført sådanne krav, i stigende grad overvejer nationale foranstaltninger. Grundet

onlinetjenesters grænseoverskridende karakter medfører dette en fragmentering af det digitale indre marked. Ud over at det medfører betydelige omkostninger for udbydere, resulterer dette i, at indsatsen om forebyggelse og bekæmpelse af misbrug af børn ikke bliver tilstrækkelig effektiv.

Kommissionen vurderer, at kun tiltag på EU-plan vil sikre harmoniserede retlige rammer på området og fjerne eksisterende hindringer for levering af relevante tjenester på det digitale indre marked samtidig med, at de krav, udbydere pålægges, er effektive i bekæmpelsen af seksuelt misbrug af børn online.

Regeringen kan tilslutte sig Kommissionens vurdering. Nærhedsprincippet anses således for at være opfyldt.

6. Gældende dansk ret

Der findes på nuværende tidspunkt ikke dansk lovgivning, der forpligter udbydere af tjenesteydelser til at opspore, indberette, spærre for og fjerne eller deliste materiale, der viser seksuelt misbrug af børn.

Ved siden af muligheden for blokering af hjemmesider gennem straffeprocessuelle tvangsindgreb blokeres internetadgangen til hjemmesider aktuelt i Danmark, på Færøerne og i Grønland på aftalebaseret basis i form af Netfilterordningen. Rigspolitiet har siden 2005 samarbejdet med Red Barnet og størstedelen af internetudbydere i Danmark, på Færøerne og i Grønland i bestræbelserne på at forhindre adgang via internettet til seksuelt materiale af børn. Ordningen administreres af Nationalt Cyber Crime Center (NC3) i National enhed for Særlig Kriminalitet. Som led i samarbejdet med internetudbydere videregiver NC3 løbende på grundlag af konkrete samarbejdsaftaler oplysninger til internetudbydere om internetadresser, som NC3 vurderer indeholder ulovligt materiale af den omtalte karakter. Internetudbydere iværksætter herefter en DNS-blokering af internetadgangen til hjemmesiden.

En DNS-blokering iværksat i forbindelse med Netfilterordningen medfører, at man i forbindelse med forsøg på at tilgå hjemmesiden vil blive mødt med en besked om, at internetadgangen til hjemmesiden er blokeret, fordi hjemmesiden indeholder materiale, som er omfattet af straffelovens § 235 (om besiddelse og udbredelse af seksuelt materiale af personer under 18 år). Det er dog muligt at omgå en sådan blokering for en person med en vis teknisk indsigt.

Europa-Parlamentet og Rådet vedtog den 14. juli 2021 Europa-Parlamentets og Rådets forordning 2021/1232 om en midlertidig undtagelse fra visse bestemmelser i direktiv 2002/58/EF, for så vidt angår den anvendelse af teknologier til behandling af personoplysninger og andre data, der foretages af udbydere af nummerafhængige interpersonelle kommunikationstjenester med det formål at bekæmpe seksuelt misbrug af børn online. Forordningen giver på visse betingelser udbydere af nummerafhængige interpersonelle kommunikationstjenester mulighed for at anvende specifikke teknologier til behandling af personoplysninger og andre data, i det omfang det er strengt nødvendigt for at opdage seksuelt misbrug af børn online på deres tjenester og indberette det og for at fjerne online materiale, der viser seksuelt misbrug af børn, fra deres tjenester.

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

En vedtagelse af forordningsforslaget vil medføre behov for vedtagelse af dansk lovgivning, der supplerer forordningen. Der vil således være behov for at fastsætte nærmere regler om bl.a. udpegning af en national koordinerende myndighed, der skal varetage en række opgaver efter forordningen, ligesom der skal udpeges en eller flere kompetente myndigheder. Der skal derudover fastsættes regler om sanktioner for overtrædelse af en række bestemmelser i forordningen.

Økonomiske konsekvenser

Statsfinansielle konsekvenser

Forslaget skønnes at have væsentlige statsfinansielle konsekvenser, herunder for det danske EU-bidrag.

Forslaget skønnes at have statsfinansielle konsekvenser via det danske EU-bidrag som følge oprettelse af EU-centeret, der lægges op til at blive finansieret inden for EU's flerårige finansielle ramme (MFF) for 2021-2027 ved omprioritering fra finansieringsrammen for Fonden for Intern Sikkerhed, i det omfang det falder inden for de nuværende finansielle overslag. I perioden 2022-2027 ventes de samlede udgifter afholdt af EU-budgettet at udgøre ca. 46,1 mio. euro. Danmark finansierer ca. 2 pct. af EU's budget. Forslaget skønnes dermed isoleret at øge dansk EU-bidrag i samme periode ca. 6,9 mio. kr., da Danmark uden forslaget skønnes at kunne have modtaget en refusion af tilsvarende beløb via det danske EU-bidrag.

Forslaget forventes desuden at medføre udgifter for det offentlige, herunder for den samlede straffesagskæde. Det skyldes bl.a., at antallet af indberetninger om seksuelt misbrug af børn forventes at stige som følge af initiativerne i forslaget. Omfanget af disse konsekvenser er på nuværende tidspunkt under afklaring. Derudover forventes der merudgifter for den myndighed, der bliver udpeget som koordinerende myndighed.

Det bemærkes, at afledte nationale udgifter som følge af EU-retsakter afholdes inden for de berørte ministeriers eksisterende bevillingsramme, jf. budgetvejledningens bestemmelser herom.

Erhvervsøkonomiske konsekvenser

Forslaget forventes at have erhvervsøkonomiske konsekvenser for udbydere af relevante informationssamfundstjenester, udbydere af hostingtjenester eller interpersonelle kommunikationstjenester og udbydere af internetadgangstjenester, der er etableret i Danmark. Omfanget af disse økonomiske konsekvenser er på nuværende tidspunkt under afklaring.

Det forventes, at forslaget vil medføre administrative konsekvenser for dansk erhvervsliv.

Forslaget forventes at medføre administrative byrder for udbydere af hostingtjenester og udbydere af offentligt tilgængelige interpersonelle kommunikationstjenester, der skal leve op til risikovurderingsforpligtelserne for at minimere risikoen for, at deres tjenester udnyttes til seksuelt misbrug af børn online.

Udbyderne efterlades en vis fleksibilitet til at udforme og gennemføre foranstaltninger, der er skræddersyet til den identificerede risiko og karakteristika ved de tjenester, de udbyder, og de måder, hvorpå de pågældende tjenester anvendes. Som eksempler kan nævnes tilpasning af udbyderens indholdsmoderations- eller anbefalingssystemer, beslutningsprocesser, tjenestens drift, funktioner, indholdet eller håndhævelsen af vilkår og betingelser ved hjælp af passende tekniske og operationelle foranstaltninger og personale, styrkelse af udbyderens interne processer eller det interne tilsyn med tjenestens funktion.

Forslaget forventes desuden at medføre administrative byrder for udbyderne, der kan blive pålagt flere påbud efter forordningen.

Andre konsekvenser og beskyttelsesniveauet

Der vurderes ikke at være andre konsekvenser forbundet med forslaget.

8. Høring

Forslaget har været sendt i høring i Specialudvalget for Politimæssigt og Retligt Samarbejde den 10. august 2022 og den 5. september 2023.

Forslaget har endvidere i perioden fra den 30. november 2022 til den 20. december 2022 været sendt i offentlig høring. Der er modtaget høringssvar fra Advokatsamfundet, Børns Vilkår, Dataetisk Råd, Det Kriminalpræventive Råd, Det Etiske Råd, Dansk Industri Hjælp Voldsofre, IT-Branchen, IT-Politisk Forening, Joan Søstrene, Medierådet for Børn og Unge og Red Barnet.

Nedenfor er gengivet de væsentligste punkter i de modtagne høringssvar, som er overvejende positivt indstillet over for forordningsforslagets formål, om end der i flere høringssvar rejses bekymring for beskyttelsen af privatlivets fred og teknologiske udfordringer.

Proportionalitet og retssikkerhed

Advokatsamfundet og Det Etiske Råd rejser bekymring om uforholdsmæssige indgreb i kommunikationsfriheden og understreger behovet for proportionalitet og retssikkerhed. Advokatsamfundet finder nogle af forslagens centrale begreber vage og upræcise, hvilket efter Advokatsamfundets opfattelse udgør en risiko for tilsidesættelse af væsentlige retssikkerhedshensyn.

Advokatsamfundet advarer i øvrigt mod risikoen for masseovervågning, mens IT-politisk forening advarer mod statslig 'spyware'.

Det Etiske Råd bemærker uddybende, at der må være proportionalitet i form af et rimeligt beskyttelsesniveau for udbydernes og brugernes retssikkerhed og grundrettigheder. Det Etiske Råd fremhæver forslagens bestemmelser om løbende evaluering af tiltag, det rådgivende teknologiudvalg under EU-centeret, kravet om uafhængige tilsynsmekanismer og passende procedurer og klagemekanismer som væsentlige elementer i den balancerede beskyttelse af forskellige og til tider modsatrettede rettigheder. Det understreges dog, at børn har en ret til særlig beskyttelse, og at børns rettigheder bør komme i første række.

Lovlig kontakt og lovligt materiale

Ifølge Advokatsamfundet kræver sondringen mellem strafværdige forhold og tilladelige kontakter mellem børn særlig opmærksomhed, ligesom IT-Politisk Forening bemærker, at forordningsforslaget kan omfatte lovlig seksuel kommunikation mellem jævnaldrende børn. IT-Politisk Forening finder det problematisk, at indholdet af en lovlig privat chatsamtale mellem to jævnaldrende børn over den seksuelle lavalder, hvor der f.eks. udveksles seksuelle billeder, kan risikere at opfylde kriterierne for grooming.

Red Barnet fremhæver, at materiale, som fremstår krænkende, men som ikke er ulovligt, såsom nedværdigende eller seksualiserede personrettede beskeder, eller Child Sexual Exploitation Material (CSEM) kan være udfordrende at få fjernet fra platformene.

”End-to-end”-kryptering

Dansk Industri, IT-Branchen, og IT-Politisk Forening fremhæver, at ”end-to-end”-krypteret kommunikation bør være undtaget fra forslaget, da det vil skabe sikkerhedsmæssige sårbarheder, eftersom kryptering spiller en vigtig rolle i forhold til at sikre privat og sikker kommunikation på nettet. Særligt IT-Politisk Forening er uforstående over for, at ”end-to-end”-krypteret kommunikation er omfattet af forordningsforslaget, eftersom ”end-to-end”-kryptering ifølge foreningen gør opsporing teknisk umulig. Red Barnet påpeger, at forslaget giver anledning til bekymring for, at beskyttelsen af børns data på chattjenester bliver forringet, især for opsporing i krypterede samtaler.

Risikovurdering og afbødningsforpligtelser

Børns Vilkår, Dansk Industri, IT-Politisk Forening og IT-Branchen betoner værdien af risikovurdering, men henviser til, at forslaget især bør fokusere på tjenester, der vurderes at indebære en høj risiko for misbrug. IT-Politisk Forening påpeger i, at risikovurdering indebærer, at interpersonelle kommunikationstjenester i sig selv vil kunne anses for at kunne udgøre en risiko. For interpersonelle kommunikationstjenester er det ifølge IT-Politisk Forening endvidere uklart, hvordan udbyderen skal foretage den konkrete risikovurdering efter forslagets artikel 3 samt vurdere den potentielle resterende risiko efter risikobegrænsende foranstaltninger i medfør af artikel 4. IT-Politisk Forening bemærker derudover, at udbyderne som led i risikovurderingen kan tvinges til at indsamle oplysninger om brugerne, som ikke er nødvendige for tjenesten. I praksis vil det udelukke muligheden for anonym brug af kommunikationstjenester og sociale medier.

Børns Vilkår anbefaler, at det i forhold til serviceudbydernes udarbejdelse af risikovurderingen af deres ydelser udspecificeres, at risikovurderingen skal udarbejdes for alle tjenesternes delelementer, herunder de såkaldte ”features”.

Red Barnet bemærker, at kriterierne for, hvornår en digital tjeneste indebærer en risiko for grooming, er meget brede. Derudover efterspørger organisationen information om, hvilke konkrete oplysninger børn skal opgive for at verificere deres alder, samt hvilke forpligtelser tjenesterne har i forhold til beskyttelse af disse oplysninger. Dataetisk Råd foreslår en række tiltag, der relaterer sig til aldersbegrænsning, som mange onlinetjenester allerede har, herunder fastsættelse af en væsentlig højere aldersgrænse for brug af relevante onlinetjenester. Red Barnet opfordrer desuden til, at der føres tilsyn med den måde, hvorpå platformene forvalter risikovurderingsforpligtelsen, og at såkaldte ”trusted flaggers” involveres i vurderingen. Flere organisationer, herunder Børns Vilkår, Det Ethiske Råd og Red Barnet, fremhæver vigtigheden af at inkludere ”safety-by-design” i risikovurderingerne.

Dansk Industri og IT-Branchen bemærker, at der mangler klarhed i forholdet mellem forordningsforslaget og forordningen om digitale tjenester i forhold til risikovurdering.

Opsporing og grooming

IT-Politisk Forening bemærker, at det skal være muligt at detektere ukendt materiale og grooming på et frivilligt grundlag med passende sikkerhedsforanstaltninger. IT-Politisk forening henviser til, at den brede term ”betydelig risiko” i forslaget artikel 7, stk. 5-7, kan medføre, at et stort antal udbydere kan modtage et påbud. Dataetisk Råd mener, at det bør overvejes at udvide forslaget til også at omfatte opsporing og standsning af børn, der groomer og krænker andre børn. Red Barnet mener, at opsporingspraksis hos udbydere bør monitoreres tæt. Red Barnet mener i øvrigt, at det bør overvejes, om bemyndigelsen til at opspore bør ligge hos en uafhængig, national myndighed, fremfor hos udbydere.

Teknologi

Dansk Industri og IT-Branchen påpeger behovet for teknologisk innovation, da de eksisterende teknologier, f.eks. til opsporing, er utilstrækkelige. Dette gør sig tillige gældende for aldersvurderingen. Forslaget bør ifølge Dansk Industri således fokusere på at fremme frivillig innovation af teknologiske løsninger, der kan gøre det muligt at identificere grooming, herunder ved at

tillade metadata. Red Barnet anser det for vigtigt, at forordningens definitioner af risici følger med den teknologisk udvikling, så nye former for seksuelt misbrug af børn ikke overses.

Ressourcer og implementering

Det Kriminalpræventive Råd og IT-Politisk påpeger, at implementeringen af forslaget vil kræve betydelige ressourcer både på EU-niveau og for mindre platforme, der muligvis ikke har de nødvendige økonomiske ressourcer.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Forslaget har været behandlet på adskillige møder i LEWP fra juni 2022 til september 2024.

Der er generelt støtte blandt medlemsstaterne til at etablere en klar og harmoniseret retlig ramme for forebyggelse og bekæmpelse af seksuelt misbrug af børn online. Det er desuden generelt opfattelsen, at forordningen er nødvendig, hvis indsatsen med forebyggelse og bekæmpelse af seksuelt misbrug af børn online skal være effektiv.

Der er under forhandlingerne særligt rejst spørgsmål om proportionaliteten af de forskellige påbud – særligt det foreslåede opsporingspåbud, der kan udstedes over for tjenesteudbydere, og forslagets forenelighed med de grundlæggende rettigheder, herunder retten til respekt for privatliv og kommunikation.

Ud fra medlemsstaternes på nuværende tidspunkt kendte positioner forventes der at kunne opnås politisk enighed om en delvis generel indstilling blandt et kvalificeret flertal af medlemsstaterne. Et mindretal af medlemsstaterne forventes ikke at kunne tilslutte sig en delvis generel indstilling. Det bemærkes dog, at enkelte medlemsstater har givet udtryk for, at de endnu ikke har fastlagt deres position. Disse medlemsstaters endelige stillingtagen til forslaget kan få betydning for muligheden for at opnå støtte fra et kvalificeret flertal af medlemsstaterne i Rådet.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen har et stort og vedvarende fokus på at komme digitale krænkelser til livs. Regeringen er derfor positiv over for intentionerne om at forebygge og bekæmpe seksuelt misbrug af børn online. Den teknologiske udvikling indebærer, at seksuelt misbrug af børn, herunder grooming, i stigende grad finder sted online, og regeringen er enig i, at udbydere af

onlinetjenester skal tage et større ansvar for, at børn og unge kan færdes trygt og sikkert på nettet ved bl.a. at forhindre udbredelsen af materiale af seksuelt misbrug af børn online samt at begrænse risikoen for platformenes brug til grooming af børn mest muligt.

I lyset af det grænseoverskridende element i den måde, hvorpå materiale spredes via nettet, er det efter regeringens opfattelse afgørende med en fælles europæisk indsats på området. Regeringen er derfor overordnet set positivt indstillet over for formålet om at skabe en retlig ramme og en fælles, koordineret tilgang til at forebygge og bekæmpe seksuelt misbrug af børn online i EU for dermed at sikre en bedre opsporing, efterforskning og retsforfølgelse af lovovertrædelser vedrørende seksuelt misbrug af børn online. Regeringen støtter desuden etableringen af et europæisk center med henblik på koordinering, bistand og understøttelse af aktiviteterne på tværs af medlemsstaterne og udbyderne samt at fremme udveksling af viden og ekspertise på området.

Regeringen finder det afgørende, at forslaget er foreneligt med grundloven, herunder det uskrevne grundlovsforbud, hvorefter det alene er danske myndigheder, der er enekompetente til at udøve myndighedsbeføjelser inden for det danske territorium. Det skal bemærkes, at formandskabets seneste kompromistekst tager højde for dette.

Regeringen finder det tilsvarende afgørende, at forslaget lever op til EU's Charter om grundlæggende rettigheder.

Regeringen har noteret sig, at Den Europæiske Tilsynsførende for Databeskyttelse (EDPS) og Det Europæiske Databeskyttelsesråd (EDPB) har rejst spørgsmål om nødvendigheden og proportionaliteten i de indgreb i beskyttelsen af privatlivets fred og personoplysninger, som er en konsekvens af forslaget. Regeringen har særligt fokus på, at der opnås en fornuftig balance mellem hensynet til en effektiv forebyggelse og bekæmpelse af online misbrug af børn på den ene side og muligheden for, at borgerne kan udøve deres grundlæggende rettigheder på den anden side.

Regeringen finder, at der med forordningen bør sikres et teknologineutralt regelsæt, og at tjenester, som benytter "end-to-end"-kryptering ikke skal udelukkes fra forordningens anvendelsesområde. Dette skal navnlig ses i lyset af, at materiale, der omfatter misbrug af børn, efter politiets erfaring oftest deles gennem krypterede tjenester, og en udelukkelse af krypterede tjenester efter regeringens opfattelse kan medføre en udhuling af

forordningens formål. Det bemærkes, at formandskabets seneste kompromisforslag ikke udelukker tjenester, som benytter ”end-to-end”-kryptering, fra forordningens anvendelsesområde.

Regeringen kan støtte vedtagelsen af en delvis generel indstilling i Rådet på grundlag af formandskabets seneste kompromisforslag. Forslaget vurderes at ligge inden for rammerne af regeringens forhandlingsmandat, som blev indhentet i Folketingets Europaudvalg den 15. september 2023.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Regeringens forhandlingsmandat blev indhentet i Folketingets Europaudvalg den 15. september 2023. Folketingets Europaudvalg er løbende blevet orienteret om sagen, senest i forbindelse med forelæggelse af dagsordenen for rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 13.-14. juni 2024.

Dagsordenspunkt 2: Konsekvenserne af eksterne konflikter og deres implikationer for EU

Nyt notat.

Sagen er *ikke* omfattet af retsforbeholdet.

KOM-dokument foreligger ikke.

1. Resumé

Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 10.-11. oktober 2024 med henblik på en meningsudveksling. Der er ikke på nuværende tidspunkt kendskab til det nærmere indhold af drøftelsen. Det forventes dog – bl.a. i lyset af tidligere drøftelser samt det generelle fokus i EU-regi – at fokus for drøftelsen vil være Ruslands aggression mod Ukraine og konflikten i Mellemøsten. Sagen er ikke omfattet af retsforbeholdet. Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant. Sagen har hverken lovgivningsmæssige eller økonomiske konsekvenser. Fra dansk side støtter man op om en drøftelse af konsekvenserne af eksterne konflikter og deres implikationer for EU.

2. Baggrund

2.1. Som følge af Ruslands invasion af Ukraine i 2022 besluttede EU's justits- og indenrigsministre den 14. oktober 2022 at iværksætte en kontinuerlig og struktureret dialog om den indre sikkerhed med de ukrainske myndigheder. Dialogen er baseret på de relevante ukrainske myndigheders konkrete operationelle behov for at tackle centrale udfordringer for den indre sikkerhed i både EU og Ukraine. Dialogen er baseret på følgende fire områder: 1) grænsesikkerhed, 2) ulovlig handel med skydevåben, 3) voldelige ekstremistiske udenlandske frivillige og 4) andre sikkerhedsrisici. Det andet og seneste møde i den strukturerede dialog med Ukraine blev afholdt virtuelt den 16. november 2023.

EU lancerede i december 2014 EU's Rådgivende Mission til Ukraine (EUAM Ukraine), der er en civil mission i regi af den fælles sikkerheds- og forsvarspolitik (FSFP). EU's civile missioner har bl.a. til formål at fremme stabilitet og sikkerhed samt opbygge robusthed i skrøbelige miljøer i tredjelande.

EUAM Ukraine har til formål at bidrage til bæredygtige reformer af Ukraines civile sikkerhedssektor. Siden Ruslands invasion af Ukraine er

EUAM Ukraines mandat blevet udvidet to gange, og missionen har bl.a. fået tillagt nye ansvarsområder, herunder efterforskning og retsforfølgning af internationale forbrydelser samt forvaltning af grænseovergange mellem Ukraine og EU. EUAM Ukraine deltager i den strukturerede dialog om indre sikkerhed mellem EU og Ukraine samt yder strategisk rådgivning suppleret med forskellige træningsaktiviteter.

Det er Politiets Efterretningstjenestes (PET) vurdering, at der er en markant, bredspektret og vedvarende trussel fra fremmede staters efterretningsvirksomhed mod Danmark. PET har i de seneste år afdækket flere sager, der vidner om, at en række fremmede stater aktivt udfører efterretningsvirksomhed mod Danmark, ligesom PET har kendskab til en række sager i udlandet.

PET kan konstatere, at de russiske efterretningstjenester i mange år har udgjort og fortsat udgør den største spionagetrussel mod Danmark. Den trussel er blevet skærpet med krigen i Ukraine. De russiske efterretningstjenester har en vedvarende interesse for især danske udenrigs- og sikkerhedspolitiske positioner, dansk forsvarspolitik, politik om Arktis, kritisk infrastruktur, Forsvarets kapaciteter og konkrete sager med stor betydning for Rusland.

Der har henover de seneste par måneder været en række eksempler på, at personer med mulig forbindelse til de russiske efterretningstjenester har stået bag forskellige former for fysisk sabotage – eksempelvis ildspåsættelse og groft hærværk – i en række europæiske lande.

Sagerne viser efter PET's vurdering, at Rusland udviser en højere risikovillighed i forhold til at gøre brug af såkaldte hybride virkemidler mod og i Europa. Formålet med de russiske aktiviteter er bl.a. at skabe frygt og usikkerhed, og at svække den folkelige opbakning i Europa til den fortsatte støtte til Ukraine.

Danmark er en aktiv bidragsyder til Ukraine. Det er på den baggrund PET's vurdering, at der er en skærpet trussel fra fysisk sabotage fra Rusland mod både militære og civile mål i Danmark, der har tilknytning til støtten til Ukraine.

PET tager situationen meget alvorligt og har som følge af den aktuelle situation en væsentlig skærpet opmærksomhed på truslen.

Center for Terroranalyse (CTA) vurderer fortsat, at krigen i Ukraine ikke i sig selv på nuværende tidspunkt har direkte indflydelse på terrortruslen mod Danmark. Krigen kan dog stadig have afledte effekter, som på sigt kan påvirke terrortruslen, herunder via spredning af visse af de våben, som i dag finder anvendelse i krigen.

Det fremgår af EU's seneste trusselsvurdering på terrorbekæmpelsesområdet (for 2. halvår af 2023), at trusselsniveauet i EU fortsat er højt. Det fremgår endvidere, at Ruslands uprovokerede og uberettigede militære aggression mod Ukraine hidtil har haft begrænsede konsekvenser for terrortruslen i EU, men at de mellemlange og langsigtede konsekvenser kan være betydelige.

2.2. Den palæstinensiske organisation Hamas, der står på EU's terrorliste, gennemførte den 7. oktober 2023 et terrorangreb på Israel. Siden har Israel indledt en militæroperation i Gaza.

På Vestbredden fortsætter de omfattende israelske militære operationer, som af Israel betegnes som anti-terroroperationer rettet mod Hamas og Islamisk Jihad (PIJ). Der pågår desuden kampe mellem Hizbollah og de israelske styrker ved grænsen mellem Israel og Libanon. Hertil kommer en række angreb fra iransk-støttede militser, herunder Houthierne, på israelske og amerikanske interesser i Mellemøsten.

Den humanitære situation i Gaza forværres. Ifølge sundhedsmyndighederne i Gaza er over 41.000 palæstinensere blevet dræbt og mere end 95.000 såret siden den 7. oktober 2023.

Det fremgår af CTA's Vurdering af terrortruslen mod Danmark (VTD) fra marts 2024, at truslen mod Danmark fortsat er i niveauet alvorlig (niveau fire ud af fem). En række forhold i 2023, herunder reaktioner på opfattede krænkelse af islam og konflikten mellem Israel og Palæstina, har medvirket til at skærpe terrortruslen mod Danmark inden for det i forvejen høje niveau, og CTA vurderer, at disse dynamikker fortsat har afgørende betydning for trusselsbilledet i 2024.

Konflikten mellem Israel og militante grupper i Palæstina, som eskalerede med Hamas' terrorangreb i Israel den 7. oktober 2023, har også fået afledt betydning for trusselsbilledet i Danmark. Overordnet rummer konflikten et væsentligt radikaliserings- og mobiliseringspotentiale, som kan aktivere en række trusselsaktører til spontane eller planlagte reaktioner, herunder

terrorangreb. PET følger udviklingen i trusselsbilledet og iværksætter de nødvendige sikkerhedsforanstaltninger.

PET's generelle håndtering af sikkerhedstrusler, herunder mulige trusler fra indrejste personer, sker på grundlag af en række redskaber og tiltag. I den forbindelse har PET et tæt samarbejde med bl.a. Forsvarets Efterretningstjeneste, de danske udlændingemyndigheder og udenlandske samarbejdspartnere.

Som nævnt under pkt. 2.1. fremgår det af EU's seneste trusselvurdering på terrorbekæmpelsesområdet (for 2. halvår af 2023), at trusselsniveauet fortsat er højt, og at jihadistisk terrorisme fortsat udgør den mest prominente trussel mod EU. I løbet af 2. halvår af 2023 har truslen fra islamistisk/jihadistisk terror været stigende, men inddæmnet. Det fremgår også, at konflikten i Mellemøsten har skærpet truslen mod EU's interne sikkerhed, og at der er særlig bekymring i lande med store jødiske og palæstinensiske samfund.

3. Formål og indhold

Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 10.-11. oktober 2024 med henblik på en meningsudveksling. Der er ikke på nuværende tidspunkt kendskab til det nærmere indhold af drøftelsen. Det forventes dog – bl.a. i lyset af tidligere drøftelser samt det generelle fokus i EU-regi – at fokus for drøftelsen vil være Ruslands aggression mod Ukraine og konflikten i Mellemøsten.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Sagen giver ikke anledning til at redegøre for gældende dansk ret.

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Sagen har ingen lovgivningsmæssige konsekvenser.

Økonomiske konsekvenser

Sagen har ingen statsfinansielle, samfundsøkonomiske eller erhvervsøkonomiske konsekvenser.

Andre konsekvenser og beskyttelsesniveauet

Sagen har ingen andre konsekvenser.

8. Høring

Der er ikke foretaget høring vedrørende sagen.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der ses ikke at foreligge offentlige tilkendegivelser af de øvrige EU-medlemsstaters holdninger til dagsordenspunktet.

10. Regeringens generelle holdning

Fra dansk side støtter man op om en drøftelse af konsekvenserne af eksterne konflikter og deres implikationer for EU.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Folketingets Europaudvalg er løbende blevet orienteret om henholdsvis konsekvenserne af Ruslands aggression mod Ukraine og konflikten i Mellemøsten for EU. Folketingets Europaudvalg er senest orienteret herom bl.a. i forbindelse med forelæggelse af dagsordenen for rådsmødet (retlige og indre anliggender) henholdsvis den 13.-14. juni 2024 samt den 4.-5. marts 2024.

Dagsordenspunkt 3: Kampen mod narkotikahandel og organiseret kriminalitet (indenrigsdagen)

Nyt notat.

Sagen er *ikke* omfattet af retsforbeholdet.

KOM-dokument foreligger ikke.

1. Resumé

Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 10.-11. oktober 2024 med henblik på en status vedrørende tiltag vedrørende bekæmpelse af narkotikahandel og organiseret kriminalitet. I lyset af arbejdsprogrammet for det ungarske formandskab forventes det, at statussen vil vedrøre initiativerne i EU-køreplanen for bekæmpelse af narkotikahandel og organiseret kriminalitet, herunder Europols kortlægning af højrisiko kriminelle netværk samt anbefalingerne fra højniveauekspertgruppen for retshåndhævende myndigheders adgang til data (HLG). Sagen er ikke omfattet af retsforbeholdet. Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant. Sagen har hverken lovgivningsmæssige eller økonomiske konsekvenser. Fra dansk side deler man formandskabets ønske om en styrket indsats på området.

2. Baggrund

Kommissionen fremlagde den 18. oktober 2023 en EU-køreplan for bekæmpelse af narkotikahandel og organiseret kriminalitet. Køreplanen indeholder 17 tiltag fordelt på følgende fire prioriterede områder: 1) Den Europæiske Havnealliance, herunder styrkelse af logistiske knudepunkters modstandsdygtighed, 2) optrevling af kriminelle højrisikonetværk, 3) forebyggelse og 4) internationalt samarbejde.

Det bemærkes, at Europol den 5. april 2024 offentliggjorde en rapport baseret på 821 kriminelle højrisikonetværk (HRCN) med det formål at sammenligne og beskrive de vigtigste kendetegn ved netværkene. Hovedpointerne i rapporten er bl.a., at HRCN er særdeles modstands- og tilpasningsdygtige, at de ofte er hierarkisk organiseret om et stærkt lederskab, og at de generelt arbejder på tværs af landegrænser men ofte med et regionalt fokus. Dertil fremgår det, at narkotikasmugling er den mest udbredte kriminalitetsform, og at en stor andel af netværkene gør brug af legale virksomhedsstrukturer samt vold og korrupsion som led i deres kriminelle aktiviteter.

Det bemærkes desuden, at der i juni 2023, under svensk EU-formandskab, blev nedsat en højniveaugruppe (HLG) om adgang til data for effektiv retshåndhævelse. Gruppen består af eksperter fra medlemsstaterne, Kommissionen og relevante EU-agenturer og har til formål at identificere eventuelle udfordringer med adgang til data for de retshåndhævende aktører i EU samt komme med anbefalinger til imødegåelse af de skitserede udfordringer. Gruppen har i maj 2024 offentliggjort 42 anbefalinger, der ikke udgør et færdigt produkt, men et udgangspunkt for deres videre arbejde, der forventes at resultere i en samlet rapport inden udgangen af 2024.

3. Formål og indhold

Sagen er på dagsordenen på indenrigsdagen på rådsmødet for retlige og indre anliggender (RIA) den 10.-11. oktober 2024 med henblik på en status. I lyset af arbejdsprogrammet for det ungarske formandskab forventes det, at statussen vil vedrøre initiativerne i EU-køreplanen for bekæmpelse af narkotikahandel og organiseret kriminalitet, herunder Europols kortlægning af højrisiko kriminelle netværk samt anbefalingerne fra højniveauekspertgruppen for retshåndhævende myndigheders adgang til data (HLG).

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Sagen giver ikke anledning til at redegøre for gældende dansk ret.

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Sagen har ingen lovgivningsmæssige konsekvenser.

Økonomiske konsekvenser

Sagen har ingen statsfinansielle, samfundsøkonomiske eller erhvervsøkonomiske konsekvenser.

Andre konsekvenser og beskyttelsesniveauet

Sagen har ingen andre konsekvenser.

8. Høring

Der har ikke været foretaget en høring vedrørende sagen.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der foreligger ikke offentlige tilkendegivelser om de øvrige medlemsstaters holdninger til sagen.

10. Regeringens generelle holdning

For regeringen er bekæmpelse af narkotikahandel og organiseret kriminalitet højt prioriteret. Regeringen deler således det ungarske formandskabs ønske om en styrket indsats på området.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Tiltag vedrørende bekæmpelse af narkotikahandel og organiseret kriminalitet er et tilbagevendende emne, som senest har været forelagt for Folketingets Europaudvalg til orientering i forbindelse med rådsmødet for retlige og indre anliggender den 13.-14. juni 2024.

Dagsordenspunkt 4: Kampen mod narkotikahandel og organiseret kriminalitet (justitsdagen)

Nyt notat.

Sagen er *ikke* omfattet af retsforbeholdet.

KOM-dokument foreligger ikke.

1. Resumé

Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 10.-11. oktober 2024 med henblik på en status vedrørende tiltag om bekæmpelse af narkotikahandel og organiseret kriminalitet. I lyset tidligere drøftelser om emnet forventes det, at nærværende drøftelse blandt andet vil fokusere på det nyligt oprettede retlige netværk vedrørende organiseret kriminalitet samt styrket samarbejde med tredjelande. Sagen er ikke omfattet af retsforbeholdet. Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant. Sagen har hverken lovgivningsmæssige eller økonomiske konsekvenser. Fra dansk side deler man formandskabets ønske om en styrket indsats på området.

2. Baggrund

Kommissionen fremlagde den 18. oktober 2023 en EU-køreplan for bekæmpelse af narkotikahandel og organiseret kriminalitet. Køreplanen indeholder 17 tiltag fordelt på følgende fire prioriterede områder: 1) Den Europæiske Havnealliance, herunder styrkelse af logistiske knudepunkters modstandsdygtighed, 2) optrevling af kriminelle højrisikonetværk, 3) forebyggelse og 4) internationalt samarbejde.

Som en del af udmøntningen af de retlige aspekter af EU-køreplanen, herunder særligt tiltag 9 om styrkelse af de retlige rammer for bekæmpelse af organiseret kriminalitet, vedtog Rådet på rådsmødet den 13.-14. juni rådskonklusioner om oprettelse af et EU-netværk for bekæmpelse af organiseret kriminalitet. Formålet med EU-netværket er at lette den grænseoverskridende efterforskning i sager om organiseret kriminalitet ved blandt andet at udarbejde strategiske retningslinjer for det grænseoverskridende samarbejde og identificere muligheder for at lette det operationelle arbejde i konkrete sager.

Derudover har EU på operationelt plan udvidet sine partnerskaber med tredjelande, navnlig i Latinamerika, Caribien, Vestafrika, Mellemøsten og

Vestbalkan. Det styrkede samarbejde skal blandt andet ses i relation til initiativ nr. 14, 15 og 17 i EU-køreplanen, der relaterer sig til det retlige samarbejde med såkaldte ”usamarbejdsvillige jurisdiktioner” med henblik på at opfordre dem til at blive parter i Europarådets konventioner og derigennem bekæmpe organiseret kriminalitet.

3. Formål og indhold

Sagen er på dagsordenen på justitsdagen på rådsmødet for retlige og indre anliggender (RIA) den 10.-11. oktober 2024 med henblik på en status. Der forventes en status vedrørende tiltag om bekæmpelse af narkotikahandel og organiseret kriminalitet.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Sagen giver ikke anledning til at redegøre for gældende dansk ret.

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Sagen har ingen lovgivningsmæssige konsekvenser.

Økonomiske konsekvenser

Sagen har ingen statsfinansielle, samfundsøkonomiske eller erhvervsøkonomiske konsekvenser.

Andre konsekvenser og beskyttelsesniveauet

Sagen har ingen andre konsekvenser.

8. Høring

Der har ikke været foretaget en høring vedrørende sagen.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der foreligger ikke offentlige tilkendegivelser om de øvrige medlemsstaters holdninger til sagen.

10. Regeringens generelle holdning

For regeringen er bekæmpelse af narkotikahandel og organiseret kriminalitet højt prioriteret. Regeringen deler således det ungarske formandskabs ønske om en styrket indsats på området.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Tiltag vedrørende bekæmpelse af narkotikahandel og organiseret kriminalitet er et tilbagevendende emne, som senest har været forelagt for Folketingets Europaudvalg til orientering i forbindelse med rådsmødet for retlige og indre anliggender den 13.-14. juni 2024.

Dagsordenspunkt 5: Ruslands aggression mod Ukraine: Kampen mod straffrihed

Revideret notat. Ændringer er markeret med streg i marginen.

Sagen er *ikke* omfattet af retsforbeholdet.

KOM-dokument foreligger ikke.

1. Resumé

Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 10.- 11. oktober 2024 med henblik på en status. Det forventes, at der vil blive orienteret om den hidtidige indsats vedrørende retlige modsvar og indsatser i kampen mod straffrihed for internationale forbrydelser begået i forbindelse med Ruslands aggression mod Ukraine. Sagen er ikke omfattet af retsforbeholdet. Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant. Sagen har i sig selv hverken lovgivningsmæssige eller økonomiske konsekvenser. Fra dansk side er man generelt positivt indstillet over for at styrke indsatsen for retsforfølgelse af internationale forbrydelser begået i Ukraine.

2. Baggrund

Siden Rusland indledte sin aggression mod Ukraine den 24. februar 2022, har der på justitsområdet været afholdt en række møder i EU-regi vedrørende forskellige koordinations tiltag samt relevante lovgivningsinitiativer i lyset af krigen i Ukraine, herunder indsamling af beviser for potentielt begåede internationale forbrydelser.

Dagsordenspunktet har været på rådsmødet for retlige og indre anliggender (RIA) ad flere omgange. På rådsmødet for retlige og indre anliggender den 8.-9. december 2022 vedtog man rådskonklusioner om bekæmpelse af straffrihed for forbrydelser begået i forbindelse med Ruslands aggression mod Ukraine. Sagen var senest på dagsordenen for rådsmødet for retlige og indre anliggender den 13.-14. juni 2024.

Et af de områder, der løbende drøftes, er retsforfølgelse af internationale forbrydelser i Ukraine. En særlig udfordring i denne sammenhæng vedrører den såkaldte ”aggressionsforbrydelse”, der indebærer et strafferetligt ansvar for et lands øverste ledelse for en beslutning om ulovlig militær magtanvendelse mod en anden stat. Den Internationale Straffedomstol, ICC, har – i forhold til situationen i Ukraine – kun jurisdiktion over

krigsforbrydelser, forbrydelser mod menneskeheden og folkedrab begået i Ukraine, men ikke over aggressionsforbrydelsen.

Da ICC ikke har jurisdiktion til at retsforfølge Ruslands aggression mod Ukraine, har Ukraine foreslået oprettelsen af et særtribunal for retsforfølgelse af aggressionsforbrydelsen. Den danske regering har siden januar 2023 deltaget i en ukrainsk-ledet kernegruppe af lande, der undersøger mulighederne for etablering af et sådant særtribunal.

Der er flere praktiske og juridiske udfordringer forbundet med etablering af et særtribunal. Mens der i EU synes at være generel støtte til at arbejde for et særtribunal, er der ikke enighed om, hvad der er den bedste model. Løsningen skal være juridisk holdbar, ligesom det vil være afgørende, at der opnås bred støtte på internationalt plan for at sikre legitimitet – også fremadrettet. Diskussionen i kernegruppen omhandler i øjeblikket mulighederne for at oprette tribunalet via en bilateral aftale mellem Europarådet og Ukraine.

Der findes yderligere indsats, hvad angår efterforskning og bevisindsamling af internationale forbrydelser i Ukraine. Danmark har bl.a. støttet ICC med finansielle bidrag og sekundering af national ekspertise. Det bemærkes i den forbindelse, at ICC har indledt en efterforskning af situationen i Ukraine.

Hertil kommer, at Rigspolitiet i august 2023 sendte et efterforskningshold bestående af fem kriminalteknikere og en retsmediciner til Ukraine i regi af ICC i fire uger. Efterforskningsholdet har bidraget til efterforskningen af krigsforbrydelser i Ukraine. Det er herudover planen, at Danmark også i løbet af anden halvdel af 2024 sender et efterforskningshold til Ukraine i regi af ICC. Belgien, Frankrig, Nederlandene, Tjekkiet og Schweiz har ligeledes haft udsendt efterforskningshold til Ukraine under ICC's kriminaltekniske rotationsmodel.

3. Formål og indhold

Sagen er på dagsordenen for rådsmødet for retlige og indre anliggender den 10.-11. oktober med henblik på en status. Det forventes, at der vil blive orienteret om eventuelle yderligere retlige modsvar og indsatser blandt EU-medlemsstaterne i kampen mod straffrihed for internationale forbrydelser begået i forbindelse med Ruslands aggression mod Ukraine.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Statutten for ICC blev ved lov nr. 342 af 16. maj om Den Internationale Straffedomstol inkorporeret i dansk ret. Ved statutten fik ICC mulighed for at strafforfølge folkedrab, forbrydelser mod menneskeheden samt krigsforbrydelser. Det følger dog af komplementaritetsprincippet, at ICC kun har jurisdiktion, hvis Danmark ikke selv gennemfører en effektiv efterforskning og retsforfølger de pågældende personer.

Danmark har ikke ratificeret den senere tilføjelse til ICC-statutten om aggressionsforbrydelser.

Der er i medfør af straffelovens regler om dansk straffemyndighed mulighed for at retsforfølge bl.a. krigsforbrydelser omfattet af ICC-statutten, der er begået i Ukraine, hvis gerningspersonen efterfølgende befinder sig i Danmark.

Krigsforbrydelser og forbrydelser mod menneskeheden er i al væsentlighed strafbare efter straffelovens almindelige bestemmelser om bl.a. drab, vold, voldtægt og frihedsberøvelse. Disse bestemmelser finder ligeledes anvendelse på handlinger begået i udlandet. Bestemmelserne om dansk straffemyndighed sammenholdt med de materielle straffebestemmelser muliggør således, at personer, der har begået bl.a. krigsforbrydelser, kan holdes strafferetligt ansvarlige i Danmark.

Regeringen er af den opfattelse, at selvstændige straffebestemmelser om forbrydelser mod menneskeheden, krigsforbrydelser og tortur vil sende et klart og vigtigt signal til omverdenen og ikke mindst ofrene for sådanne forbrydelser. For at give de bedste rammer for udformningen af sådanne straffebestemmelser nedsatte justitsministeren i juni 2023 et udvalg, der fik til opgave at udarbejde forslag til, hvordan en selvstændig kriminalisering af forbrydelser mod menneskeheden, krigsforbrydelser og tortur bedst gennemføres, samt et beslutningsgrundlag for regeringens stillingtagen til, om Danmark skal ratificere ændringen af ICC-statutten om aggressionsforbrydelsen. Udvalget afgav en betænkning i juni 2024 (betænkning nr. 1583/2024 om visse internationale forbrydelser). På baggrund af udvalgets beslutningsgrundlag agter regeringen at ratificere

aggressionsforbrydelsen. Betænkningen har været i offentlig høring i perioden fra den 28. juni 2024 til den 20. august 2024, og et lovforslag, der bygger på lovudkastet i betænkningen, forventes fremsat i løbet af efteråret 2024.

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Sagen har ingen lovgivningsmæssige konsekvenser.

Økonomiske konsekvenser

Sagen har ingen statsfinansielle, samfundsøkonomiske eller erhvervsøkonomiske konsekvenser.

Andre konsekvenser og beskyttelsesniveauet

Sagen giver ikke anledning til at fremhæve andre konsekvenser.

8. Høring

Der har ikke været foretaget en høring vedrørende sagen.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der forventes generelt bred enighed på EU-plan om at støtte op om kampen mod straffrihed i forhold til begåede forbrydelser i Ukraine.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen fordømmer på det kraftigste den russiske aggression mod Ukraine, ligesom regeringen udtrykker sin fulde solidaritet med Ukraine og den ukrainske befolkning.

Fra dansk side er man generelt positivt indstillet over for at styrke indsatsen for retsforfølgelse af internationale forbrydelser i Ukraine.

Endvidere anser man det for vigtigt, at indsatsen med hensyn til indsamling og opbevaring af beviser er effektiv og velkoordineret, herunder på EU-plan.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Indsatsen for at sikre retsforfølgelse af internationale forbrydelser begået i Ukraine er et tilbagevendende emne, som senest har været forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering i forbindelse med rådsmødet for retlige og indre anliggender den 13.-14. juni 2024.

Dagsordenspunkt 6: Fremme adgangen til retssystemet som en del af retsstatsprincippet og konkurrenceevne

Nyt notat.

Sagen er *ikke* omfattet af retsforbeholdet.

KOM-dokument foreligger ikke.

1. Resumé

Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 10.-11. oktober 2024 med henblik på en meningsudveksling. Der foreligger ikke på nuværende tidspunkt nærmere oplysninger fra formandskabet om drøftelsens indhold. Det er dog forventningen, at meningsudvekslingen bl.a. vil være centreret om den årlige rapport om udviklingen af retsstatsprincippet i medlemslandene, som udarbejdes af Kommissionen. Den femte retsstatsrapport blev offentliggjort den 24. juli 2024, og indeholder en redegørelse for udviklingen på tværs af medlemslandene inden for fire kerneområder: Retssystemet, anti-korruption, mediepluralisme og -frihed samt andre institutionelle spørgsmål. Drøftelsen forventes endvidere at samle op på den årlige horisontale drøftelse i Rådet for Almindelige Anliggender (GAC) om retsstatssituationen i EU samt landespecifikke drøftelser, der fandt sted den 24. september 2024. Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant. Sagen har hverken lovgivningsmæssige eller økonomiske konsekvenser. Fra dansk side kan der generelt støttes op om Kommissionens indsats for at styrke og sætte fokus på retsstatsprincippet i EU.

2. Baggrund

Som led i indsatsen for at styrke retsstatsprincippet i EU's medlemsstater lagde EU-Kommissionen i en meddelelse fra juni 2019 op til, at Kommissionen på årlig basis skulle udarbejde en retsstatsrapport. Formålet med rapporten er at monitorere efterlevelsen af retsstatsprincippet på tværs af EU's

medlemsstater for bedre rettidigt at kunne identificere problematiske tendenser og dermed forebygge, at de udvikler sig til deciderede problemer. Forslaget fik bred opbakning blandt medlemsstaterne.

Den femte retsstatsrapport blev offentliggjort den 24. juli 2024. Retsstatsrapporten indeholder en redegørelse for retsstatsforholdene på tværs af EU samt et landekapitel om hver enkelte medlemsstat. Rapporten

baserer sig på bidrag fra samtlige medlemslande samt på anerkendte kilder, herunder Venedig-Kommissionen og Europarådets sammenslutning af stater mod korruption (Group of States against Corruption (GRECO)). Retsstatsrapporten dækker fire områder, herunder retssystemet, anti-korruption, mediepluralisme og -frihed samt andre institutionelle spørgsmål.

Retsstatsrapporten har siden 2022 indeholdt landespecifikke anbefalinger adresseret til hver enkelt medlemsstat. Rapporten for 2024 indeholder tre overordnede anbefalinger adresseret til Danmark. Kommissionen anbefalede, *at* Danmark færdiggør revisionen af ordningen for fri proces, *at* der indføres regler om såkaldte ”svingdørssituationer” for ministre og regler om lobbyvirksomhed, *at* der indføres kontrol med formueerklæringer afgivet af personer, der er betroet ledende funktioner i den udøvende magt, og *at* Danmark fremskynder processen med at reformere offentlighedsloven med henblik på at styrke retten til aktindsigt.

Der er afholdes i regi af Rådet for Almindelige Anliggender (GAC) løbende drøftelser om retsstatsprincippet, herunder en årligt horisontal drøftelse af retsstatssituationen på tværs af EU samt landespecifikke drøftelser af en gruppe medlemsstater med afsæt i retsstatsrapportens landekapitler. Dette års horisontale drøftelse fandt sted den 24. september 2024.

3. Formål og indhold

Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 10.-11. oktober 2024. Der foreligger ikke på nuværende tidspunkt nærmere oplysninger fra formandskabet om drøftelsens indhold. Det er dog forventningen, at meningsudvekslingen bl.a. vil være centreret om den årlige rapport om udviklingen af retsstatsprincippet i medlemslandene, som udarbejdes af Kommissionen.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Sagen giver ikke anledning til at redegøre for gældende dansk ret.

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Sagen har ingen lovgivningsmæssige konsekvenser.

Økonomiske konsekvenser

Sagen har ingen statsfinansielle, samfundsøkonomiske eller erhvervsøkonomiske konsekvenser.

Andre konsekvenser og beskyttelsesniveauet

Sagen giver ikke anledning til at fremhæve andre konsekvenser.

8. Høring

Sagen har ikke været sendt i høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Hovedparten af EU-medlemsstaterne, herunder Danmark, har løbende udtrykt støtte til Kommissionens øgede fokus på retsstatsprincippet og monitorering af retsstatsforholdene på tværs af EU og i de enkelte medlemsstater.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen finder det afgørende, at alle medlemsstater lever op til EU's grundlæggende værdier, herunder demokrati og retsstatsprincippet. Efterlevelse af retsstatsprincippet er afgørende for både legitimiteten og effektiviteten af samarbejdet mellem EU's medlemsstater.

Regeringen støtter derfor op om hensigten om at sætte fokus på styrkelse af retssikkerhedsprincippet som en del af retsstatsprincippet samt Kommissionens løbende monitorering af retsstatsprincippet på tværs af EU. Retsstatsrapporten anses for et nyttigt redskab til på tværs af EU-medlemsstaterne at identificere mulige, negative tendenser og til rettidigt at forebygge, at de udvikler sig til deciderede problemer, som det efterfølgende kan være vanskeligt at rette op på. Regeringen finder samtidig, at retsstatsrapporten er et nyttigt supplement til artikel 7-procedurene, EU-domstolens virke og retsstatsmekanismen, der muliggør tilbageholdelsen af EU-midler.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg. Folketingets Europaudvalg blev dog den 24. juli 2024 orienteret om offentliggørelsen af retsstatsrapporten for 2024.

Dagsordenspunkt 7: Kampen mod racisme: Implementeringsrapport om EU's handlingsplan mod racisme 2020-2025

Nyt notat.

Sagen er *ikke* omfattet af retsforbeholdet.

KOM-dokument foreligger ikke.

1. Resumé

Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 10.-11. oktober 2024 med henblik på en meningsudveksling. Kommissionen forventes at præsentere sin implementeringsrapport for EU's handlingsplan mod racisme for 2020-2025, der blev offentliggjort den 25. september 2024, hvorefter der vil være lagt op til en kort meningsudveksling. EU's racismehandlingsplan har til formål at styrke indsatsen mod racisme på tværs af EU og indeholder en omfattende ramme for fremme af antidiskrimination, ligestilling, mangfoldighed og pluralisme i EU's medlemslande. Kommissionens implementeringsrapport indeholder et overblik over de fremskridt, der er gjort i forhold til implementeringen af tiltagene i handlingsplanen, samt vejledning til medlemslandene om udarbejdelse af effektive nationale handlingsplaner mod racisme. Sagen er ikke omfattet af retsforbeholdet. Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant. Sagen har hverken lovgivningsmæssige eller økonomiske konsekvenser. Fra dansk side kan der generelt støttes op om tiltag, der har til formål at sætte fokus på og bekæmpe racisme, og Kommissionens implementeringsrapport kan derfor tages til efterretning.

2. Baggrund

Kommissionen præsenterede den 18. september 2020 EU's handlingsplan mod racisme for 2020-2025, som udgør en hjørnesteen i Kommissionens indsats på området for bekæmpelse af racisme på tværs af EU.

Handlingsplanen indeholder en omfattende ramme for fremme af antidiskrimination, ligestilling, mangfoldighed og pluralisme i EU's medlemslande og skitserer en række tiltag, der har til formål at imødegå racisme på forskellige områder, herunder områderne for retshåndhævelse, uddannelse, beskæftigelse, bolig og sundhed. Handlingsplanen understreger behovet for at styrke EU's retlige rammer for ligestilling, antidiskrimination og hadefulde ytringer, herunder effektive håndhævelsesmekanismer, og

fremhæver vigtigheden af at øge bevidstheden samt bekæmpe stereotyper og intolerance i samarbejde med sociale og traditionelle medier. Det fremgår af handlingsplanen, at Kommissionen vil monitorere implementeringen af tiltagene i handlingsplanen og de fremskridt, der bliver gjort i den forbindelse.

Kommissionens offentliggjorde den 25. september 2024 en implementeringsrapport for EU's handlingsplan mod racisme for 2020-2025. Rapporten skal drøftes på et møde i Rådets arbejdsgruppe for grundlæggende rettigheder, borgerlige rettigheder og fri bevægelighed for personer (FREMP) den 27. september 2024.

Det er forventningen, at Kommissionen under rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 10.-11. oktober 2024 vil præsentere implementeringsrapporten af 25. september 2024. Der vil herefter være lagt op til en kort meningsudveksling med deltagelse af direktøren for EU's Agentur for Grundlæggende Rettigheder.

3. Formål og indhold

Kommissionen forventes at præsentere implementeringsrapporten af 25. september 2024 for EU's handlingsplan mod racisme for 2020-2025 på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 10.-11. oktober 2024.

Rapporten indeholder et overblik over fremskridt i implementeringen af EU's racismehandlingsplan, bl.a. i forhold til at sikre fuld implementering af retsakter på området og indsatser mod racisme på områderne for retshåndhævelse, uddannelse, beskæftigelse, bolig og sundhed. Derudover følger rapporten bl.a. op på medlemsstaternes arbejde med udvikling og implementering af nationale handlingsplaner mod racisme.

Det konkluderes i rapporten bl.a., at der siden vedtagelsen af handlingsplanen har været en række krisesituationer, som har ført til øget racisme, xenofobi og had mod forskellige grupper, og at den tilgængelige data viser, at individuel og strukturel racisme stadig i dag er udbredt. Der henvises i den forbindelse bl.a. til, at terrorangrebene i Israel den 7. oktober 2023 og den efterfølgende katastrofale humanitære situation i Gaza har forværret situationen i forhold til racisme og hadefulde tale, ligesom det har ført til en markant stigning i antisemitisme og had mod muslimer verden over, herunder i EU.

Det konkluderes endvidere, at dataindsamling er en væsentlig faktor for at kunne kaste lys over racistiske og diskriminerende mønstre og strukturer, og medlemslandene opfordres derfor til at styrke dataindsamlingen på området.

Det konkluderes derudover, at Kommissionen i samarbejde med medlemsstaterne og andre relevante interessenter vil øge indsatsen for at imødegå alle former for racisme. Kommissionen henviser i den forbindelse til, at Kommissionen i mandatperioden for 2024-2029 har forpligtet sig til at fremme et samfund fri fra racisme, diskrimination og ulighed og til at bistå nationale bestræbelser på at opnå en ligestillingsunion, hvor alle har lige muligheder gennem udvikling af en antiracismestrategi.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Sagen giver ikke anledning til at redegøre for gældende dansk ret.

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Sagen har ingen lovgivningsmæssige konsekvenser.

Økonomiske konsekvenser

Sagen har ingen statsfinansielle, samfundsøkonomiske eller erhvervsøkonomiske konsekvenser.

Andre konsekvenser og beskyttelsesniveauet

Sagen giver ikke anledning til at fremhæve andre konsekvenser.

8. Høring

Sagen har ikke været sendt i høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der forventes generelt at være opbakning til Kommissionens indsats for at bekæmpe racisme.

10. Regeringens generelle holdning

Fra dansk side kan der generelt støttes op om initiativer, der har til formål at sætte fokus på og bekæmpe racisme, og Kommissionens implementeringsrapport kan derfor tages til efterretning.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

Folketingets Europaudvalg blev dog bl.a. den 22. februar 2023 orienteret om EU's handlingsplanen mod racisme for 2020-2025.